

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАХИСТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань ***12 Інформаційні технології***
Спеціальність ***125 Кібербезпека***
Освітній рівень ***другий (магістерський)***
Освітня програма ***Кібербезпека***

Статус дисципліни ***базова***
Мова викладання, навчання та оцінювання ***українська***

Завідувач кафедри
кібербезпеки та
інформаційних технологій

Сергій БУСЕВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри *кібербезпеки та інформаційних технологій*
Протокол № 2 від 31.08.2020 р.

Розробник:

Хвостенко В.С., к.е.н., доц. кафедри КІТ

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни:

У всьому світі дедалі більшого значення набуває інтелектуальна власність, тому що питома вага прав на інтелектуальні продукти (інтелектуальний капітал) у внутрішньому і зовнішньому товарному обігу не припиняє збільшуватись. Практично будь-який товар і будь-яка послуга, так чи інакше, як одну зі своїх складових мають інтелектуальну власність. Міжнародне право інтелектуальної власності постійно гармонійно розвивається одночасно з розвитком техніки, технології, людських знань і умінь. Сьогодні значення інтелектуальної власності велике, як ніколи. Більше того, є всі підстави сподіватися, що значення інтелектуальної власності буде і далі зростати.

Останнім часом в Україні спостерігається така ситуація, коли ті чи інші нові технології, в тому числі й інформаційні, які розроблені українськими вченими, визнаються іншими державами, стають їх надбанням, а Україна від цього нічого не отримує. Це пояснюється передусім відсутністю чіткого розуміння того, що використання правових механізмів захисту прав. Сфера інтелектуальної власності – це цілий комплекс прав і відносин, з котрого неможливо відокремити будь-яку частину без шкоди для всіх інших. Так, наприклад, авторське право пов'язане з правом на товарні знаки, патентне право дуже часто стикається з авторським правом тощо.

Сучасний інженер повинен володіти не тільки глибокими знаннями у сфері науки і техніки, але також основами правової охорони інтелектуальної власності, не віддаючи своє науково-технічне досягнення іншим через незнання методів його оформлення, охорони і захисту.

Об'єктом є вивчення основних положень міжнародного співробітництва у сфері інтелектуальної власності та методичні основи створення об'єктів промислової власності на рівні винаходів, корисних моделей і промислових зразків, патентно-ліцензійної діяльності та ін.

Предметом вивчення дисципліни є відомості про права і пільги авторів винаходів, корисних моделей, промислових зразків, знаків для товарів і послуг, про зміст патентної документації, умови проведення патентних досліджень, складання патентного формуляра і використання патентної інформації, в тому числі при прогнозуванні нової техніки.

Метою викладання дисципліни є освоєння необхідних знань системи інтелектуальної та промислової власності у винахідницькій та патентно-ліцензійної діяльності, методологічних основ створення об'єктів промислової власності та інженерної психології, захисту патентних прав, міжнародного співробітництва у сфері інтелектуальної власності, авторського права і суміжних прав, а також системи патентної інформації; вміння використовувати на практиці нормативно-правові акти при забезпеченні правової охорони науково-технічних досягнень і творчої продукції, провести патентно-інформаційні дослідження в певній галузі техніки, знайти аналоги і оформити заявку на об'єкт промислової власності.

Результатом вивчення дисципліни є придбання знань щодо визначення та використання законодавчого поля стосовно інтелектуальної власності в професійній діяльності.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1 М
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	2
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Господарське право	Патентознавство
Правознавство	
Інтелектуальна власність	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Загальні компетентності	Результати навчання
КФ 1. Здатність застосовувати законодавчу та нормативно-правову базу, а також державні та міжнародні вимоги, практики і стандарти з метою здійснення професійної діяльності в галузі інформаційної та/або кібербезпеки	РН–7. Діяти на основі законодавчої та нормативно-правової бази України та вимог відповідних стандартів, у тому числі міжнародних в галузі інформаційної та /або кібербезпеки.

Програма навчальної дисципліни

- Тема 1. *Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель"*
Тема 2. *Здійснення формальної експертизи заяви на винахід. Державні збори та мита*
Тема 3. *Контроль складання та подання заявки на промисловий зразок*
Тема 4. *Захист торгової марки*
Тема 5. *Захист авторського права*

Перелік практичних, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

В ході викладання дисципліни викладачем застосовуються пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) та репродуктивний методи навчання. В якості методів викладання, які направлені на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів застосовуються презентації, бесіди, індивідуальні та групові проекти, майстер-класи.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

- 1) поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту поставити залік, – 60 балів);
- 2) підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі заліку відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час практичних занять проводиться за такими критеріями:

- аналізувати та законодавчих та нормативних актів;
- аналізувати зв'язки між об'єктами інтелектуальної власності;
- використовувати в професійній діяльності теорії та методи захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- вирішувати задачі забезпечення та супроводу набуття прав на ОІВ;
- проводити патенто-інформаційні пошуки.

За дисципліною передбачені такі методи поточного формативного оцінювання: опитування та усні коментарі викладача за його результатами, настанови викладачів в процесі виконання практичних завдань, формування навичок самооцінювання та

обговорення студентами виконаних практичних завдань, контроль самостійного виконання індивідуального завдання.

Всі роботи повинні бути виконані самостійно з метою розвитку творчого підходу до рішення задач.

Практичні заняття: максимальна кількість балів становить 100 (виконання практичних завдань – 10, захист практичних робіт – 50, контрольні роботи – 40), а мінімальна – 60.

Самостійна робота: складається з часу, який здобувач витрачає на підготовку до виконання лабораторних робіт та на підготовку до експрес-опитувань за лекціями та контрольних робіт за лабораторними роботами дисципліни, в технологічній карті бали на цей вид робіт не виділені..

Підсумковий контроль проводиться з урахуванням отриманих балів у продовж семестру.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці "Шкала оцінювання: національна та ЄКТС".

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Практичне заняття №1 "Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель"	виконання практичного завдання	2
			Захист практичної роботи № 1	10
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.		

	опрацювання	Підготовка до виконання практичних робіт.		
Тема 2	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Практичне заняття №2 "Здійснення формальної експертизи заяви на винахід. Державні збори та мита"	виконання практичного завдання	2
			Захист практичної роботи № 2	10
			Контрольна робота 1	20
Самостійна робота				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання практичних робіт.			
Тема 3	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Практичне заняття №3 "Контроль складання та подання заявки на промисловий зразок"	виконання практичного завдання	2
			Захист практичної роботи №3	10
			Самостійна робота	
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання практичних робіт.			
Тема 4	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Практичне заняття №4. "Захист торгової марки"	виконання практичного завдання	2
			Захист практичної роботи № 4	10
			Самостійна робота	
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання практичних робіт.			
Тема 5	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Практичне заняття № 5. Захист авторського права	виконання практичного завдання	2
			Захист практичної роботи №5	10
			Контрольна робота 2	20
Самостійна робота				

Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання практичних робіт. Виконання практичних завдань		
---	---	--	--

Рекомендована література

Основна

1. Драпак Г. Основи інтелектуальної власності : навчальний посібник / Г. Драпак, М. Скиба. – Хмельницький : ТУП, 2003. – 135 с.
2. Дроб'язко В. С. Право інтелектуальної власності : навч. посібн. / В. С. Дроб'язко, Р. В. Дроб'язко. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 512 с
3. Кожарская И. Ю. Патентное право : конспект лекций учебного курса / И. Ю. Кожарская. – К. : ЗАО "Инст. интеллектуальной собств. и права", 2003. – 140 с.
4. Кузнецов Ю. М. Патентознавство та авторське право : підручник / Ю. М. Кузнецов. – К. : Кондор, 2005. – 428 с.
5. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792 // Голос України. –1994. – 234.02.
6. Про власність : Закон України від 7 лютого 1991 р. № 2690 // Голос України. –1991. – 24.04.

Додаткова

7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правової охорони інтелектуальної власності : Закон України від 22 травня 2003 р. № 850-IV // Голос України. – 2007. – 19.06.
8. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3769 // Голос України. –1994. – 03.02.

Інформаційні ресурси.

9. Сайт Інституту інтелектуальної власності. Інформаційні ресурси. – Режим доступу : <http://www.iipl.ukrpatent.org> .
- 10 Сайт "Авторське право в Україні". – Режим доступу : <http://copyright.ua>.
11. Сайт патентно юридичної компанії "Atilog". Blog. – Режим доступу : <https://atilog.ua/blog/page/2/>.
12. Сайт Мінекономрозвитку. – Режим доступу : <http://me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=bb27fb37-4305-4686-9ea0-995d1c10f028&tag=DerzhavnaSluzhbaIntelektualnoiVlasnosti> .
13. Сайт дистанційного навчання ХНЕУ ім. С. Кузнеця, дисципліна "Захист інтелектуальної власності " <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=7211>.